

Stukken voor de Redactie te zenden vóór de 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achtet de Hoven 114 bis. LEEUWARDEN.	Redactia: G. D. DUURSMA. J. M. VAN DEN HOUTEN.	Alle correspondentie richten aan het Secretariaat Adres: Mej. J. J. E. V. D. THOORN, Amalia van Solmsstraat 80. DEN HAAG.
	Girorekening No. 133660 • JUTPHAAS	
Bestuur: CHR. DE RINGH, Voorzitter, Hilversum, Nieuweg 73; Mej. J. J. E. v. d. THOORN, Secretaresse, den Haag; J. CASTEELLEN, Penningmeester (tijdelijk), Jutphaas, Prinses Julianaweg 341; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.		

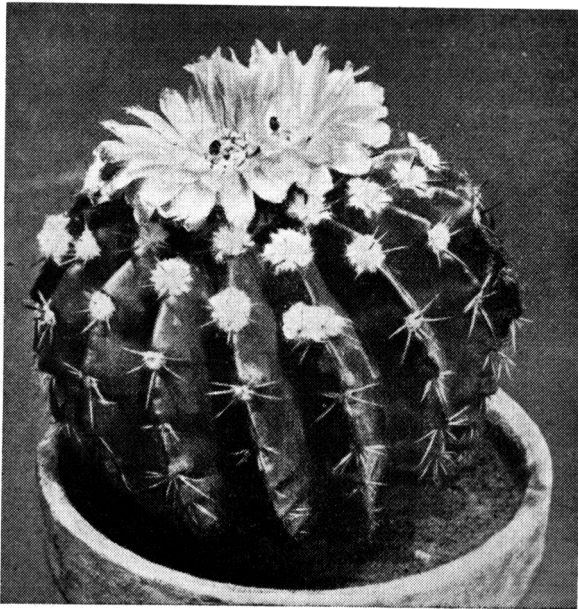
HET GESLACHT MALACOCARPUS. S. D.

De bloemen van de verschillende Malacocarpussoorten behooren ongetwijfeld tot de mooiste van de bolcactussen. Ze kunnen een lengte en een diameter bereiken van 5 cm. en meer, de bloembladeren hebben een mooie kanariegele tot goudgele kleur, terwijl de stempels purperrood zijn. Toch vindt men deze planten weinig in onze verzamelingen, ofschoon ze gemakkelijk te kweken zijn en tamelijk vlug groeien. De oorzaak hiervan is misschien het feit, dat deze planten eerst op lateren leeftijd bloeien, de meeste soorten moeten minstens vijf jaar oud zijn, terwijl ze ook een eenigszins andere behandeling verlangen dan b.v. de Notocactussen. Een wit wollig viltkruintje siert den schedel, wanneer de planten bloeibaar zijn geworden en uit dat wollige plekje verschijnen de mooie bloemen.

K. S c h u m a n n deelde Malacocarpus als ondergeslacht van de familie der Echinocactaceae in zijn systeem in. B r i t t o n en R o s e namen deze indeeling over, doch rekenden daarbij ook de Notocactussen. A. B e r g e r verdeelde het door B r i t t o n en R o s e gevormde geslacht weer in de oorspronkelijke twee groepen en verhief hen tot twee zelfstandige geslachten. De groep met het hierboven aangegeven wollige viltpluis en met weekvleezige besachtige vruchten behield den ouden Salm-Dyckschen naam Malacocarpus en de andere groep met droge vrucht en zonder het wolpluis, doch met een geschubde, behaarde of borstelige bloembuis werd Notocactus genoemd. Beide geslachten hebben gele bloemen met roode stempels. F r i c beschouwt de plukjes wolpluis als een cephalium-overblijfsel of een aanleg tot een cephalium en B a c k e b e r g zegt,

dat de vruchten bij *Notocactus* onbeschermd en zichtbaar ontstaan en na het rijp worden de zaden laten vallen. Bij *Malacocarpus* daarentegen komen de vruchten eerst na het rijp worden uit het wollige plus te voorschijn.

Malacocarpus heeft een uitgebreid verspreidingsgebied; komt voor in Uruguay, Paraguay, Argentinië, Zuid-Brazilië en met *Malacocarpus Vorwerkianus* ook in Zuid-Columbia. Ze groeien hoofdzakelijk in de steppen en het pampasgebied tusschen gras tot op een hoogte van 1200 m. Hieruit kunnen we opmaken op welke wijze deze planten in cultuur behandeld moeten worden. We geven goed

***Malacocarpus erinaceus* Lem.**

Foto Sommerfeld.

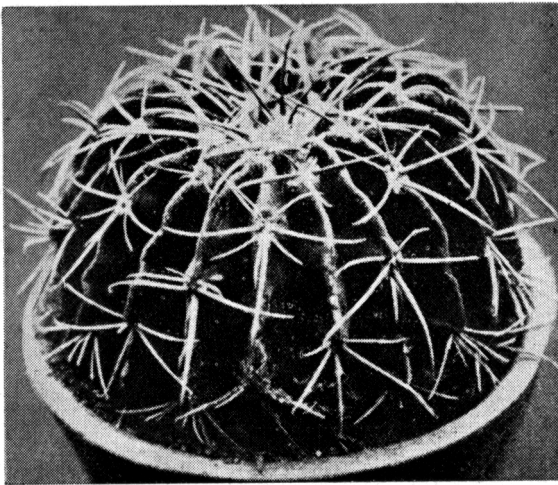
doorlatende graszodenaarde en beschermen de planten tegen al te felle zonbestraling, terwijl ze wat meer water krijgen dan de andere Cactussen. Om goed te kunnen bloeien, mogen ze des winters niet volkomen droog gehouden worden. De bloemen verwelken niet zoo snel, ze behouden verscheiden dagen hun schoonheid.

De meest bekende soorten zijn:

Malacocarpus erinaceus, Ruempl. Aantal ribben 15-20, spiraalvormig gedraaid, donkergroen met witwollige areolen. Randdoornen

6-8, in de jeugd donkerbruin, later vergauende; tot 1 c.m. lang met een iets langeren, naar onder gebogen middendoorn. Bloem tot 5 c.m. lang en tot 7 c.m. diameter, binnenste bloembladeren getand, mooi kanariegeel, buitenste bloembladeren lancetvormig groen. Stempels 8, purperrood. Bij aanraking sluiten de meeldraden zich nauw om den stijl, om spoedig daarna weer uiteen te gaan.

Malacocarpus Sellowii, Link et Otto, syn. *tephracanthus* K. Sch. Aantal ribben tot 20, scherpkantig op de doornkussens verbreed. Randdoornen 5-7, stralend helder hoornachtig van kleur, de onderste tot 2.5 c.m. lang met een, soms geen middendoorn. Bloem

Malacocarpus Fricii.

Foto Oscar Smrz.

tot 5 c.m. groot, varieert sterk in kleur. Lijkt op *Malac. erinaceus*, doch de gele kleur der bloemen is helderder en de afstand der areolen tweemaal zoo groot. Dankbare bloeier.

Malacocarpus Fricii, Arech. Plantenlichaam heldergroen, meer breed dan hoog, aantal ribben 20, gegolfd en scherp. Aantal doornen 6-7, week, gekromd, witachtig. Bloem 3 c.m. groot, binnenste bloemblaadjes aan den achterkant rood, bovenkant geel, bloembuis voorzien van schubben met roode punten. Deze plant moet in den winter wat droger gehouden worden.

Malacocarpus corynodes, Otto. Schedel behaard. Aantal ribben 16 gegolfd en scherp. Aantal randdoornen 6-8, bruin, tot 2 cm.

lang, middendoorn 1-2 c.m. lang, Bloem tot 5 c.m. groot, buitenkant groenachtig geel, binnenkant der bloembladeren mooi geel.

Malacocarpus Arechavaletai, K. Sch. Schedel behaard, aantal ribben 16-18. Aantal randdoornen tot 10, afstaand, donkerbruin later vergraueud, aantal middendoorns 2-3, de onderste tot 2 c.m. lang.

Bloem ongeveer 4 c.m., schitterend geel, bloembuis met heldergroene schubben. Groeit op graniet in Uruguay.

Malacocarpus pauciareolatus, Berger. Aantal ribben tot 21, aan de basis breed, op den rug scherp. Aantal doorns 4. Bloem 5 c.m. groot, goudgeel, aan den buitenkant met roodachtige strepen.

Malacocarpus Vorwerkianus, Bckbg. Aantal ribben 20, aantal randdoorns 6 met een middendoorn, kleur geelachtig wit.

Plantenlichaam meer breed dan hoog. Bloem heldergeel. Mooie plant, herkomst Columbia.

Verder kennen we nog *Malacocarpus Langsdorfii*, Link et Otto, *Malac. Bezrucii*, Fric, en *Malac. rubricostatus*, Fric.

De foto's, voorkomende in dit artikel zijn welwillend afgestaan door den Heer O s c a r S m r z uit zijn werk „Kaktusy” en door den uitgever E u g e n U l m e r te Stuttgart uit Bergers „Kakteen”, een boek dat geen enkele cactusliefhebber ontberen kan en waarvan de prijs 9 R.M. zeker niet te hoog is.

V. V. CERNY.

SEMPERVIVUMS.

II.

Door toevallige omstandigheden werd ons oordeel gevraagd over een aantal Canarische importen, en gewapend met het boek van Lloyd P r a e g e r begonnen we aan de determinatie. Zoals we reeds zeiden onderscheidt hij 4 geslachten: Aeonium, Greenovia, Aichryson en Monanthes. De beide eerste maken houtachtige stammen, terwijl de beide laatste geslachten slechts kruidachtige planten omvatten, waaronder ook eenjarige en tweejarige voorkomen. De bloemen van Aeonium hebben 8 kroonblaadjes en die van Greenovia een groot aantal (16-32) en deze zijn steeds geel, terwijl bij Aeonium ook roode en witte bloemen voorkomen. In bloeiende toestand zijn deze twee geslachten dus uitstekend uit elkaar te houden. Een typische eigenaardigheid van Greenovia is verder de bekervorm der zomerrozetten.

De bladeren van het rozet buigen zich namelijk omhoog en zoodoende sluiten de oudere de jongere eenigszins in, wat een prachtige bescherming tegen de droogte is. Bij *Aeonium*, zoowel als bij *Greenovia* zien we een echte zomerrust in den groei optreden, wat de planten, vooral als ze zomers buiten staan, eveneens bij ons vertoonen en vaak bij den liefhebber aanleiding geeft tot ongerustheid. Wat is namelijk het geval? Bij het intreden van de warmte werpen deze soorten een groot deel van hun stengelbladeren af en behouden slechts de rozetten aan den top der stammen. Eerst als in den herfst vochtiger weer aanbreekt, ontplooit zich de compacte zomerrozet tot een veelbladerige winterrozet en deze komt tot bloei. Bij ons zal de bloei meestal iets vertraagd worden en in het voorjaar plaats vinden.

Niet bij alle soorten is deze seizoenswisseling even sterk te zien. Zoo sluiten de rozetten van *Aeonium canariense* zich bijna niet, maar wel verliezen ze een deel van hun oude bladeren. Ook *Aeonium tabulaeforme* trekt zich slechts heel weinig samen. Trouwens wie de aardige schotelvormige rozetten van deze plant aanziet, begrijpt, dat hier reeds het uiterste bereikt is, zoo nauw sluiten de talrijke bladeren in elkaar. Deze soort verdraagt geen volle zon en komt in de natuur dan ook alleen voor in beschaduwde rotsspleten.

Beginnen we nu ons overzicht met het geslacht *Greenovia*, omdat dit het eenvoudigst is. De naam is afkomstig van den Engelschen geoloog G. B. Greenough (1778-1855). Er komen slechts 4 soorten van voor, alle van de Canaren. Het zijn lage planten met rozetten van zilvergrijze bladeren, waarvan de kleur in de volle zon naar het violet loopt.

De bloeiwijzen gelijken op een penseel met uitgespreide haren. De bloemen zijn als reeds gezegd, geel met talrijke kroonblaadjes.

Zijn de bladeren fijn klierachtig behaard, dan hebben we te doen met:

G. Aizoon Bolle. Zijn de bladeren kaal, dan zijn er twee mogelijkheden.

a. kleine plant (2-5 c.M. in doorsnede).

b. grootere planten met bekervormige rozetten:

G. dodrantalis Willd, ook *G. gracilis* Bolle genoemd.

1. Stengelbladen halfstengelomvattend: *G. diplocycla* Webb.

2. Stengelbladen gesteeld: *G. aurea* Webb et Berth.

v. d. H.

CEPHALIUM EN PSEUDOCEPHALIUM.

Zelden zag ik een dergelijk fraaie collectie Cephalocereeae en Pilocereeae als bij den heer H a h n te Berlijn, Lichterfelde-Sued. De meeste soorten, die Prof. Dr. E. W e r d e r m a n n in Brazilië ontdekte en beschreef in zijn „Brasilien und seine Saulenkakteen” waren aanwezig. Ook zag ik daar de prachtige door H a r r y B l o s s f e l d gevonden *Cephalocereus Blossfeldiorum* Werd., voorzien van een dichtbeborsteld zilvergrauw cephalium met vrucht. Naast de prachtige tinten der epidermis en der bedorning, zijn deze planten wel het meest typeerend door hun bloeiwijze. Het is misschien interessant Prof. W e r d e r m a n n's conclusie omtrent de cephalium-

Melocactus.

Foto P. Hummelinck.

kwestie aan te halen. Een echt cephalium wordt door de bloeibaar wordende plant reeds in den kop gevormd. Op de plaats van de ribben ontstaat het bloeigebied, het cephalium. Steriele ribben en het bloemdragend cephalium worden van den kop uit in voortgaanden groei, gescheiden gevormd. Beiden zijn in bouw volkomen verschillend,

Een pseudocephalium ontwikkelt zich uit volkomen normaal gebouwde ribben, daardoor, dat de areolen zich later vergrooten en

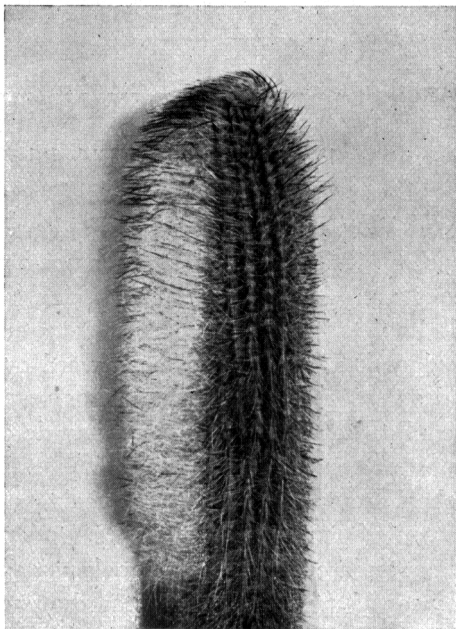
rijkelijk wol of borstels vormen. Ribben en areolen blijven steeds duidelijk herkenbaar.

Naast dit goed kenbare verschil van de grondvormen in den bouw van de bloeiplaats komt nog het verschil der vruchten.

Het geslacht *Melocactus* en *Discocactus* bloeit uit een cephalium.

In het „Jahrbuch der D.K.G.” 1935/1936 geeft Prof. F. B u x b a u m de volgende korte beschrijving:

„Cephalium (bij *Melocactus* en *Discocactus*): uit wol en borstels gevormde, blijvende, eindstandige bloeiwijze.

Cephalocereus Blossfeldiorum Werd.

Cliche Kakteenkunde.

Foto E. Werdermann.

Pseudocephalium; onecht cephalium (bij *Cephalocereus*) : de bloemdragende ribben in tepels met langwollige areolen opgelost.

Onecht pseudocephalium (bij *Pilocereus*, Berger): ribben niet opgelost, areolen echter wollig.”

Er is onderling verder nog veel verschil in het cephalium. Ongetwijfeld zullen naast de bloemkenmerken, het cephalium en pseudocephalium een belangrijke factor zijn, bij de groepeerings der nieuwe en oudere soorten. Dit blijkt o.a. wel uit het opstellen van nieuwe

geslachten. Zoo heeft B a c k e b e r g naar zijn onderzoekingen ter plaatse een nieuw geslacht meenen te moeten opstellen voor de Blossfeldiorum, n.l. Thrixanthocereus en wel op grond van de afwijkingen van bloem en vrucht en ook van het cephalium. Het laatste woord zal hierover nog wel niet gesproken zijn.

In ieder geval weten we, dat het in ons klimaat mogelijk is om in goede kassen al deze prachtige soorten Cereae te kweeken en in bloei te krijgen, waardoor men in staat is, naast een goede kennis der *werkelijke* groeiplaatsen, botanische onderzoekingen te doen.

A. F. H. BUINING.

DE KONINGIN VAN DEN NACHT.

Deze door haar uiterlijk zoo weinig aantrekkelijke, maar om haar sprookjesachtige bloemenpracht zoo gezochte *Cereus*, *Selenicereus grandiflorus* Br. et R. is reeds door P h. M i l l e r, een tijdgenoot van L i n n a e u s, in 1768 beschreven. S c h u m a n n plaatste de plant in de reeks van de Principalen, d.i. de „vorstelijken” en B e r g e r deelde haar in bij het geslacht *Selenicereus*, maancereus, welke indeeling door B r i t t o n en R o s e werd overgenomen.

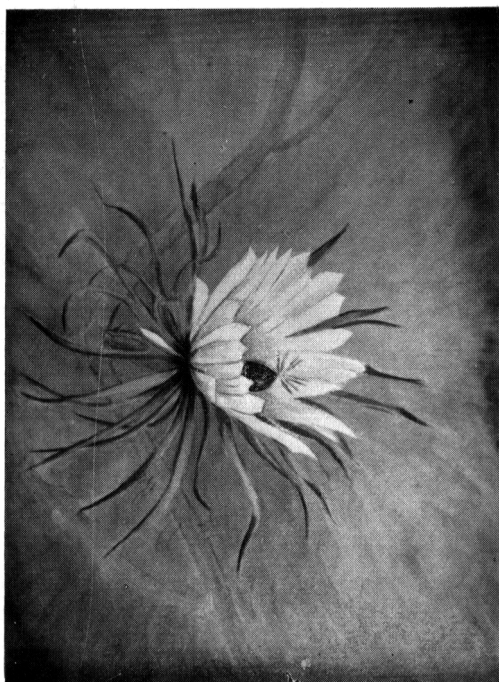
Het vaderland van deze nachtcactus, bij ons vaak koningin van den nacht genoemd, is het eiland Haiti, een van de groote Antillen, waar ze in warme ravijnen en dalen alle struiken en boomen bedekt. Ze wordt in geheel tropisch Amerika gekweekt en is daar, klimmende tegen rotsen of muren, veelvuldig te vinden.

Ze werd ook met andere Cereussoorten gekruist en daardoor ontstonden tal van meer of minder mooie bastaardvormen. Met *Cereus speciosus* gekruist, ontstond *Cereus Maynardii* Paxt., een mooie bastaard, die groote roode bloemen voortbrengt. Ook verscheidene grootbloemige *Phyllocactussen* hebben haar ontstaan te danken aan de koningin van den nacht, zij openen de witte geurende bloemen bij het aanbreken van den nacht.

In haar vaderland wordt *Selenicereus grandiflorus* Reina de la noche of Reina de las flores genoemd en vaak als geneesmiddel aangewend. Haar takken bevatten een scherp vocht, dat door de inheemsche bevolking als middel tegen waterzucht en tegen lintworm toegepast wordt. Ook uit de bloemen wordt een extract bereid, dat heilzaam zou werken bij hartziekten.

Het kweeken van deze *Cereus* is over het algemeen niet moei-

lijk en ze is tamelijk gemakkelijk tot bloei te brengen, als ze maar een warme en lichte standplaats heeft, Verder moet men de plant zooveel mogelijk met rust laten, haar 's zomers vaak besproeien en haar in den winter niet geheel droog houden en een tamelijk warme standplaats geven. Het dankbaarst bloeit ze, als men de beschikking heeft over een verwarmde kas. In de Grusonkas bedekte een plant een heelen grooten wand en bracht vaak tot 250 bloemen voort.

Koningin van den Nacht.

Naar een aquarel van Mevrouw M. Valkema-Herrmann, Den Haag.

De bloem is werkelijk een reuzin onder de bloemen, maar een verwonderlijk mooie reuzin. Ze wordt wel 20 of 30 c.m. lang, het vruchtbeginsel is groen en bedekt met driehoekige schubben, veel bruine haren en stekels. De bloembuis heeft eveneens haren en stekels, maar wat langere schubben. De smalle spitse buitenste bloemdekbladeren zijn van bruin tot oranjegeel, de spatelvormige binnenste bloembladeren smetteloos wit. De meeldraden zijn wit, de stijl met 10 tot 12 stervormig uitstaande stempels is geel.

De kleine, met wollige haren bedekte knoppen ontspruiten weken te voren aan de takken en ontwikkelen zich zeer langzaam, maar in de dagen, voordat de bloei begint, vertoonen ze een verrassend snellen groei, totdat vaak onverwacht op eens tegen acht uur 's avonds de punt van de knop los gaat, zich een weinig opent om dan langzaam bij het aanbreken van den nacht voor de geheimnisvolle paring in stralende pracht open te gaan. Een of twee uur na middernacht bereikt de bloem haar grootste schoonheid en vouwt daarna langzaam haar fijne glanzende bloembladeren weer toe, de witte stralenkrans verliest zijn glorie. De bloem buigt zich naar beneden en is 's morgens verwelkt. Een onvergetelijke herinnering aan dit bloemenwonder blijft in onze gedachten gegrift. Een worden, een vergaan.

Een schoone schildering van deze gebeurtenis geeft de Tsjechische ontdekkingsreiziger S t. V r a c in zijn boek: *Dwars door tropisch Amerika*". Hij vertelt daarin: . . . „In Bolivar, toen ik daar voor het eerst een bal bijwoonde, leerde ik het mooie gebruik kennen, om door een van de meest sprookjesachtige levensverschijnselen uit het rijk der planten, de gasten een aangename verrassing te bereiden. In een hoek van het salon stond op een tafel een bloempot, kronkelend als het lichaam van een slang rezen de slanke, eigenaardig vertakte armen van een cactusplant omhoog. Toen 's avonds de eerste gasten verschenen, stond ze daar als een onvriendelijke, groene, sombere, donkergrauwe verschijning, een ware asceet; memento mori. De groote knoppen, stijf omwikkeld door grauwbroune harige kelkbladeren verstoorden slechts weinig de stemming, opgeroepen door de doffe kleur en het sombere uiterlijk van de plant. Hard en stekelig, op vruchten gelijkend, strekten er zich een negental in de zwoele lucht omhoog. Alleen de, aan het uiteinde wat uitstekende witte zoom van de bloemkroon verried, dat het knoppen waren. Toen opeens, als onder den ban van de wachtende oogen der aanwezigen, kwam er beweging in een paar behaarde knoppen. Langzaam gingen ze open, rekten zich traag in de lauwe atmosfeer en toen de eerste akkoorden van een bedwelmende wals klonken en de muziek door de tropische avondlucht ruischte, opende zich bloem na bloem; in een zwaren, maar toch liefelijken geur, die op dien van vanille geleek, jubelde haar ziel de muziek tegemoet. Duidelijk zichtbaar opende zich de kelk, die door eigen zwaarte dieper terug boog, een geel rustbed vormend, waaruit als een Venus, de witte kroon oprees. Als een nimbus spreidde zij haar stralenkrans

rondom de gele stijl en de roze omwaasde meeldraden. Knop na knop sprong open. . . . La reina de la noche, la reina del baile, de koningin van den nacht, de koningin van het bal, zooals de Spaansch sprekende Amerikanen haar noemen stond te middernacht op het toppunt van haar schoonheid, groots en trots!

Tegen den morgen, toen de laatste „danza” en wals gespeeld waren en de meer ernstige salondansen ontaardden in overmoedige rondedansen der inheemsche en half Indiaansche joropos, trokken de „koninginnen” zich vol schaamte terug, sloten zich en waren ongenaakbaar. En zonder door insecten bevrucht te zijn, stierven ze. Als de eerste zonnestrallen zich een weg tot haar gebaand hebben, zullen ze reeds lang slapen, zooals al de door den dans uitgeputten nu zonder rouge en poeder, maar zij slapen den slaap des doods. Slechts een nacht leeft ze, slechts een nacht smacht ze naar liefde, de heerlijke bloem van de koningin van den nacht.”

V. V. CERNY.

BIJZONDERHEDEN VAN SELENICEREUS GRANDIFLORUS.

Sinds L i n n a e u s (1707 -1778) hier te lande in 1735 de eerste bloem van de „Koningin der Nacht” in Cliffords plantencollecties aanschouwde, hebben duizenden bewonderaars haar in den stillen zomeravond eerbiedig hulde gebracht.

Opmerkelijk is de snelle ontwikkeling van knop tot bloem; met trillingen en schokjes ziet men de bloembekleedsels uiteenwijken. Prof. C l a s M u l d e r (geb. te Leeuwarden 1796, overleden te Amsterdam 1867), schrijft hierover in zijn publicatie „Waarneming van den groei eener bloemknop van Cactus grandiflorus in den kruidtuin van 's Rijks Athenaeum te Franeker (1829): „Het opengaan van de bloem had met zulk een snelheid plaats, dat dit zeer goed met het bloote oog waarneembaar was.” En hij vervolgt: „Hier zij nog aangestipt, dat allen, die deze bloem en den loop van den opgemelden avond (23 Juli) kwamen zien, met mij, een zeer merkbare periodiciteit in het verspreiden van den geur waarnamen, zoodat nu eens die geur zeer flauw was, straks daarentegen zich plotseling als met een vollen stroom verspreidde, welke diegene het eerst opmerkte, welke vlak voor en nabij de bloem geplaatst was.”

De knopontwikkeling werd door Prof. M u l d e r zeer nauwkeurig gemeten, zooals blijkt uit onderstaande „Tafel van de meting van

den groei van een bloemknop van *Cactus grandiflorus*."

dagen	uren	gemeten lengte in m.m.	groei van de eene waar- neming tot de andere	de warmte kas- naar Fahr.	weersgesteldheid
16 Juli	's nam. 9	62		75°	betrokken, donder.
17 Juli	's av. 10	80	18	70°	bew., regen
18 Juli	'sm. 10	85	5	71°	betr. storm.
18 Juli	'sav. 10	94	9	68°	bewolkt.
19 Juli	'sm. 10	100	6	78°	bew., zonnig.
19 Juli	's av. 10	120	20	71°	bijna helder.
20 Juli	's m. 10	120	0	72°	bewolkt.
20 Juli	's av. 10	140	20	68°	bewolkt.
21 Juli	'sm. 6	140	0	66°	bewolkt.
21 Juli	'sm. 10	142	2	74°	bewolkt.
21 Juli	's m. 12	147	5	78°	zonnenschijn.
21 Juli	's nam. 1	150	3	77"	weinig zon.
21 Juli	's nam. 2	155	5	75°	weinig zon.
21 Juli	's nam. 11	160	5	67"	betrokken.
22 Juli	's m. 5½	160	0	68"	bewolkt m. zon.
22 Juli	's m. 8	164	4	75"	bijna bew. m. zon.
22 Juli	'sm. 9	165	1	75°	zeer bewolkt.
22 Juli	'sm. 11	170	5	73°	bew. weinig zon.
22 Juli	's nam. 1	178	8	77°	bew., zon, winderig.
22 Juli	's nam. 3	185	7	76"	bew., zon, winderig.
22 Juli	's nam. 4	190	5	75"	bew., zon, winderig.
22 Juli	's nam. 5	190	0	74°	bew., zon, winderig.
22 Juli	's nam. 7	195	5	73"	bew., zon, winderig.
22 Juli	's nam. 9	196	1	72°	betrokken.
23 Juli	's m. 6	216	20	71°	bewolkt.
23 Juli	's m. 7	222	6	75°	bewolkt m. zon.
23 Juli	's m. 8	222	0	77"	bewolkt m. zon.
23 Juli	'sm. 9	225	3	78°	bewolkt m. zon.
23 Juli	'sm. 11	235	10	84"	bijna helder, zon.
23 Juli	's m. 12	235	0	85°	bijna helder, zon.
23 Juli	's nam. 1	238	3	85°	bijna helder, zon.
23 Juli	's nam. 2	240	2	84°	bijna helder, zon.
23 Juli	's nam. 3	242	2	84°	bijna helder, zon.
23 Juli	's nam. 4	245	3	80°	bijna helder, zon.
23 Juli	's nam. 5½	247	2	78"	bijna helder, zon.
23 Juli	's nam. 6.10	250	3	78°	bijna helder, zon.

Bij een op 23 Juli 1831 bloeiende nachtcactus werd door Prof. M u l d e r de temperatuur in en buiten de bloem waargenomen. Deze bedroeg:

' s	avonds	6 u.	20 min.	bij de bloem	65	in de bloem	66
	„	7 u.	0 min.	„ „ „	64	„ „ „	66.
	„	7 u.	10 min.	„ „ „	64	„ „ „	65.
	„	7 u.	20 min.	„ „ „	63	„ „ „	65.
	„	7 u.	55 min.	„ „ „	62	„ „ „	63.
	„	11 u.	0 min.	„ „ „	61	„ „ „	61.

Oud-hortulanus B u d d e heeft blijkens een mededeeling in „Onze Tuinen” van 8 Sept. 1922 een uitgebloeide bloem uit elkaar gehaald. Hij telde, behalve een aantal schubben, 64 kelkbladeren, 32 kroonbladen, 514 meeldraden, een kwart meter lange stijl en 26 stempels. Te samen 637 deelen. Alleen de meeldraden, naast elkaar gelegd, hadden een lengte van ruim 51 meter!

„De bloem van deze plant is en blijft een groot wonder” schrijft B u d d e. Wat wij gaarne onderschrijven.

G. D. D.

LEEKENHOEKJE.

Correspondentie op deze rubriek betrekking hebbende, te zenden aan C h r. de R i n g h, Neuweg 73, Hilversum.

Zooals de vorige maand werd aangeraden, moeten de planten op den grond geplaatst worden om geleidelijk op te drogen. Als het met het weer zoo blijft doorgaan (ik schrijf dit op 21/9) dan zullen de planten in 't begin van de maand October wel doorweekt zijn. In ieder geval moeten de planten naar binnen, maar laat de overgang niet te groot zijn, behandel de planten als Azalea's. Plaatst men deze planten van buiten in een kamer, zonder er voor te zorgen, dat ze zoo lang mogelijk voor een open raam staan, dan vallen spoedig de blaadjes af. Onze planten kunnen ook niet tegen een sterken overgang.

Wij zien de potten eens grondig na. De hard geworden bovenkant wordt verwijderd en vervangen door een laagje versche aarde, men zorg er echter voor, dat de aarde niet gelijk met den bovenkant van den pot wordt aangebracht; dit veroorzaakt met water geven 's winters veel last, Men blijft met de bovenzijde van de aarde on-

geveer 1 c.M, beneden den rand van den pot.

Onze planten gaan nu den rusttijd tegemoet, dus worden wij zuiniger met water geven, hierop maken de winterbloeiers natuurlijk een uitzondering.

Kasbezitters moet ik ontraden de temperatuur te hoog op te voeren, het is wel zaak de verwarming in gereedheid te brengen.

Door de kas bij koude nachten met rietmatten af te dekken kunnen wij wel een nachtvorst trotseeren.

Kamerkasjes zetten wij zoo dicht mogelijk bij het raam, ook voor deze kasjes geldt: te zorgen voor zooveel mogelijk versche lucht. Vooral plaats en wij deze kasjes niet in de nabijheid van een kachel.

Draag er zorg voor, dat de aarde (zand of turfmoel), waarin de potjes staan, niet te vochtig wordt.

BEHANDELING VAN ONZE MESEMS.

October.

Niet alleen September, maar ook October is een maand, die aan de mesemvrienden veel vreugde schenken kan, want in deze maand bloeien vooral de hoogsucculente vormen. Wanneer de cactusliefhebber, die alleen belangstelling heeft voor zijn stekelige vrienden, welke allen reeds lang zijn uitgebloeid, de eigenaardige schoonheid ziet van bloeiende steenen en andere mesesoorten, dan komt hij allicht in de verzoeking in zijn verzameling ook een bescheiden plaats voor deze planten in te ruimen. Nevens *Lithops*, *Dinteranthus*, *Lapidaria* en *Fenestraria*, zijn nu de Conophyten en Ophthalmophyllumsoorten met hun verschillend gekleurde bloemen een aandachtig beschouwen waard. Onder de Conophyten vinden we verscheidene nachtbloeiers, zooals *Con. Wiggetae*, N. E. Br., *Con. obcordellum* N. E. Br., *Con. truncatellum* N. E. Br. en *Con. Nevillei* N. E. Br., syn. *Con. klaverense* N. E. Br., welke laatste bloeit met witte bloemen, net kleine margrietjes. Schenkt het geen bijzonder genoegen des avonds, als andere planten de nachtrust zijn ingegaan, voor zich onder het lamplicht een Conophytum neer te zetten, die de witte glanzende licht geurende bloemen wijd geopend heeft?

De tijd is nu voorbij om zich deze planten aan te schaffen, maar ik kan niet nalaten nog eens een opwekking te plaatsen, om het volgende jaar een begin te maken met het kweeken van hoogsucculente Mesems, omdat ze in cultuur dankbare planten zijn, weinig

eischen stellen, weinig plaats innemen, ook voor kamercultuur zeer geschikt zijn, op de vensterbank geplaatst kunnen worden, mits men het licht niet onderschept door gordijnen en over het algemeen een belangrijk langeren bloeitijd hebben dan menige cactusbloem. Een paar hoofdjes van *Con. scitulum*, N. E. Br., of *Con. Pillansii*, L. Bol. zijn door de kleur en de teekening der lichaampjes op zich zelf reeds het aankijken meer dan waard. Ook de kleur der bloemen vertoont meerdere schakeeringen, bijv. bij *Con. calculus*, N. E. Br. en *Con. flavum*, N. E. Br. syn. *Con. concinnus*, Schw. zijn de bloemen geel; *Con. Wettsteinii*, N. E. Br. en verwante soorten geven lila-rose bloemen. Dit zijn alle dagbloeiers. Ophthalmophyllums met hun witte of lila-rose bloemen zijn juweeltjes onder de hoogsucculente Mesems. Van de ongeveer 15 soorten van dit plantengeslacht zijn de meeste gemakkelijk te kweken: een uitzondering hierop maken *Oph. Schlechteri*, Schw. met een helder venster en het lichaam helder, sappig groen en *Oph. Maughanii*, N. E. Br. eveneens met lichtgroen plantenlichaam, die beiden gevoelig zijn voor iets te veel water, zelfs in den groeitijd.

We geven in deze maand aan onze planten, die in bloei zijn of nog bloeien moeten, zooveel licht en zon en warmte als mogelijk is en eveneens aan elke bloeiende plant geregeld water. In ons geval, omdat het Mesems zijn, geven we matig water en zorgen we er voor, dat de aardkluit tegen den avond in verband met de sterke afkoeling gedurende den nacht, opgedroogd is. Zij, die over geen verwarmde kas beschikken, moeten in de tweede helft van de maand hun planten in huis gehaald hebben. Als algemeene regel moeten alle Succulenten op 15 October binnen zijn. Niet alleen omdat het in ons land buiten reeds te vochtig en te koud kan zijn, doch vooral, omdat in October reeds plaatselijk vorst kan optreden en daartegen dienen we de planten te beschermen. Als winterkwartier kiezen we bij voorkeur een lichte zonnige kamer, waar de planten zoo dicht mogelijk bij het venster worden opgesteld. Vooral zaailingen verlangen in den winter zooveel mogelijk licht en ook wat warmte. Planten, die uitgebloeid zijn, worden op de winterrust voorbereid. Het water geven wordt sterk verminderd, waardoor de planten worden gehard om ze gemakkelijker door de lichtarme wintermaanden heen te helpen. Veel luchten, ook op koele dagen, is voor de uitgebloeide planten als voorbereiding op den winter noodig. Struik- en halfstruikvormen, die gedurende den zomer in den vollen grond in den tuin gestaan hebben, worden nu opgepot, zorg dragende de

wortels zoo weinig mogelijk te beschadigen. Deze planten worden voorloopig, 10 of 14 dagen lang, volkomen droog gehouden om rotting van de beschadigde wortels, die in dit jaargetijde gemakkelijk op de planten kan overslaan, te voorkomen.

F. SWUSTE.

LASTIGE NOMENCLATUUR.

Dat met de Cactusnamen vroeger raar werd omgesprongen, is wel bekend. Een typisch staaltje daarvan vinden wij in het „Algemeen Woordenboek” van C h o m e l en C h a l m o t (Leeuwarden 1778). Onder het hoofd „Indiaansche vijg; in het Latijn Ficus Indica: Opuntia”, lezen wij o.a.:

„.....maar ik moet hier nog van een soort van Opuntia melden, die zeer fraai bloeit, met een paarsagtig roode zeer aangenaam bloeiende kleur, die ik onlangs en met groot inwendig genoegen, met veele bloemen heb zien bloeijen in de trekkas van de Hr. Burgemeester F a b e r te Leeuwarden; welke Heer, een groot beminnaar, en voortzetter van allerlei in- en uitlandsche fraaije gewassen, bloemen en vrugten is; deeze is die soort, zo ik het wel hebbe, welke de naam draagt van *kleine Curassouwsche Vijg*, anders *Slangen-cereus* genoemd. *Ficus indica* *ven. opuntia curassavica minima* H o r t. A m s t e r d a m. (*Cactus articulato prolifer, articulis cijlindrico – ventricosus compressis, L i n n. Spec. Planfar.*)

Vrij zeker wordt met deze plant *Aporocactus flagelliformis* Lem. bedoeld, waarvan wij in „Plantes grasses” van A. P. D e c a n d o l l e (1813) ook als synoniemen *Opuntia minima serpens americana* S l o a n en *Cereus minimus articulatus polygonus spinosus* B o e r h. vinden.

G. D. D.

INHOUD: Het geslacht Malacocarpus. — Sempervivums. II. — Cephalium en Pseudocephalum. — De Koningin van den Nacht. — Bijzonderheden van *Selecniceus grandiflorus*. — Het Leekenhoekje. — Behandeling van onze Mesems. — Lastige nomenclatuur.
